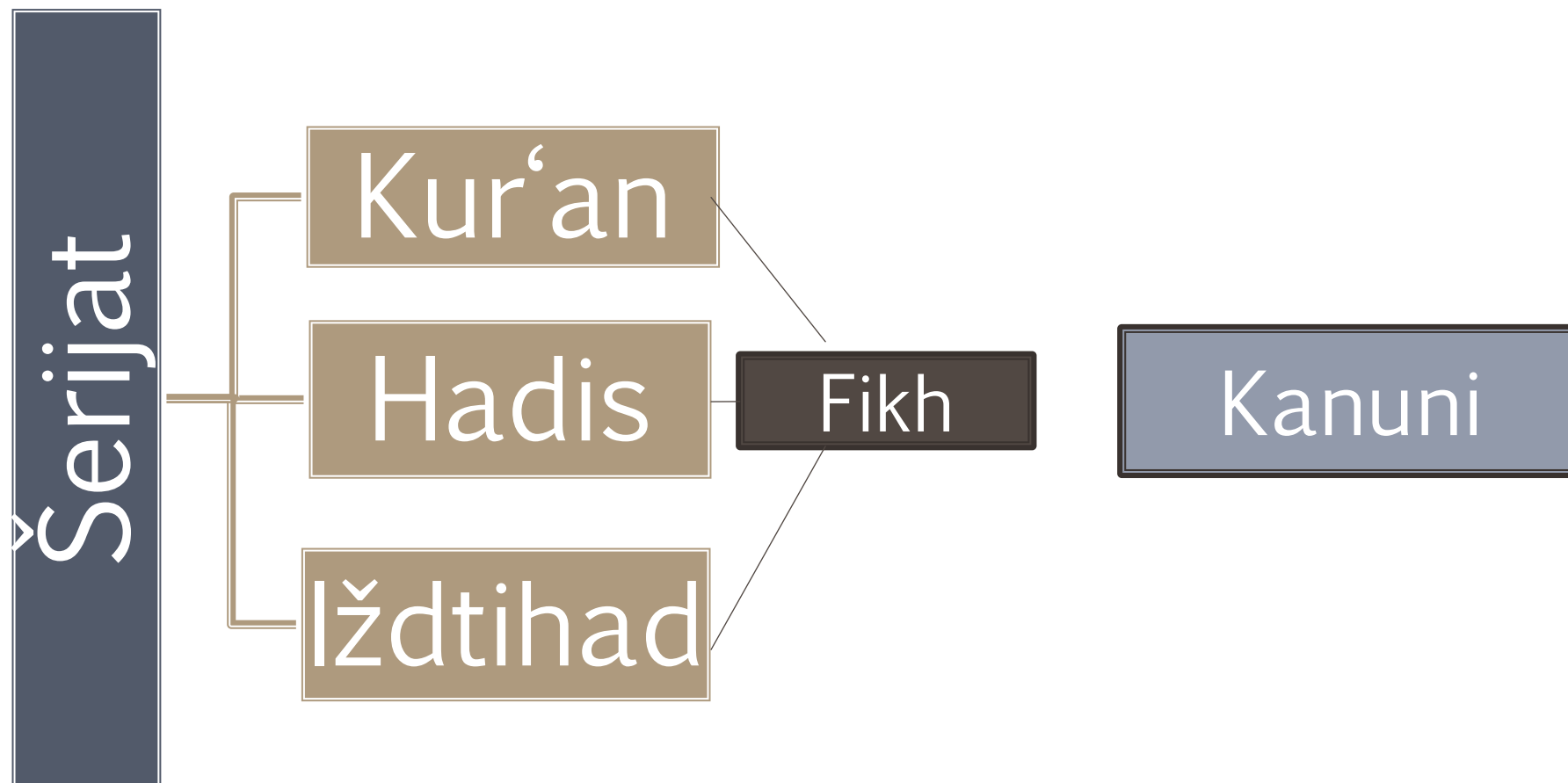

ANALIZA ODLUKA KADIJE

Sudska vlast u Osmanskom carstvu

- Osnovni nosioci sudske funkcije - kadije
- Specifična nadležnost kadije u oblasti uprave i administracije
- Nadzire upravljanje vakufom, vodi poslove starateljstva
- Nadležnost kadije s obzirom na vjersku pripadnost stanovništva
- Postupanju kadije svjedoči *šuhud-ul-hal*
- Suđenje postoji samo u prvom stepenu

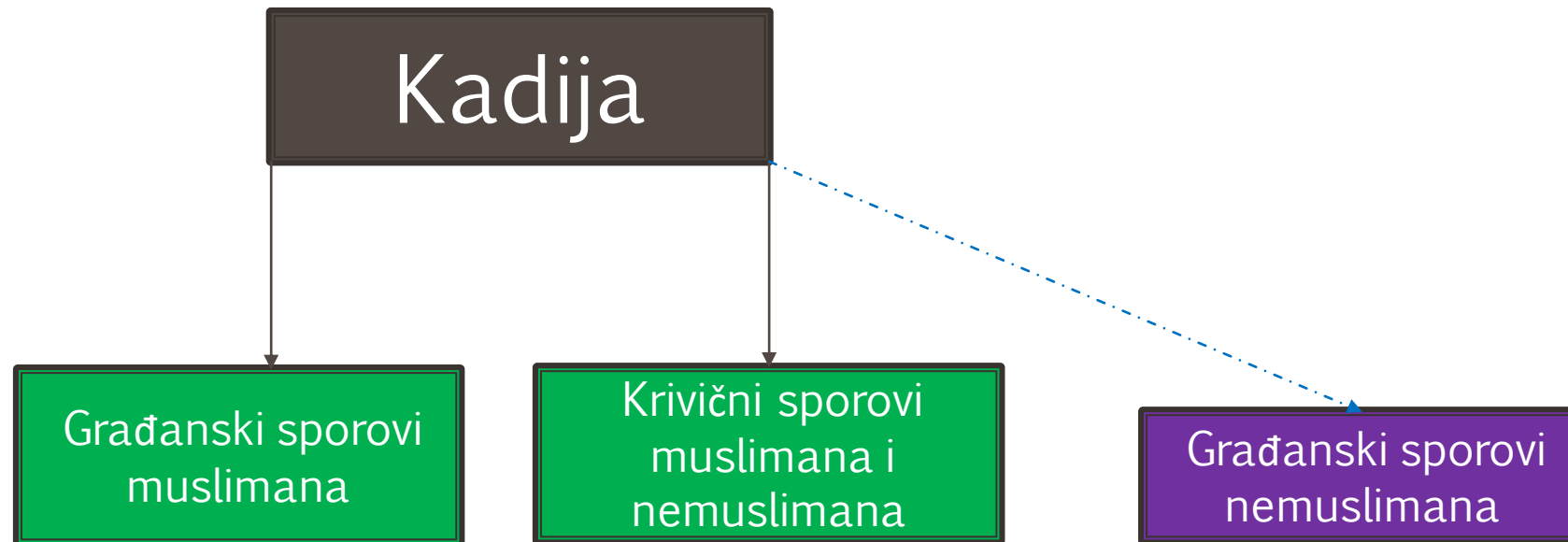
Izvori prava – pravo relevantno za kadiju

Nadležnosti kadije

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

Analiza odluke kadije

- Hafija, kći Omera, pristupila je časnom sudu i u prisutnosti nosioca ove isprave hadži-Mehmeda, sina Alije, očitovala je ovo:
- „Spomenuti hadži Mehmed bespravno drži moju bašću u mahali Ilići, koja mi je pripala od oca. Tražim da se po šerijatu ispita i naredi da mi se povrati.“
- Prilikom saslušanja spomenuti hadži Mehmed je izjavio:
- „Doista, spomenuta bašća bila je navedene Hafije. Međutim, imam dokaz da je Jusuf, koji je od šerijatskog suda postavljen za njenog vasiju prije dvadeset i četiri godine od ovog dokumenta, za što je dobio šerijatsko odobrenje, prodao spomenutu bašću na dražbi u svrhu isplate duga“

Analiza odluke kadije

- Kad je zatražen dokaz koji bi potvrdio istinitost njegovih navoda, korektni ljudi Jusuf halifa, mujezin, i Muharem-baša, radžil, pristupili su šerijatskom vijeću radi svjedočenja. Kad je zatraženo da posvjedoče, oni su rekli:
- „Mi smo svjedoci i svjedočimo da je stvarno spomenuta bašča prodana na dražbi zbog duga“
- Kad su dali izjavu pred šerijatskim sudom i pošto je ona primljena, donijeta je presuda da spomenuta bašča ostane u posjedu navedenog hadži-Mehmeda.
- Šuhud-ul-hal: Abdi-beg đundi, Osman ćehaja, Ibrahim baždar, Ibrahim baša i drugi.

Analiza odluke kadije

- O kojoj vrsti spora se radi?
- Po kom pravu sudi kadija?
- Šta je funkcija šuhud-ul-hal?
- Koje dokazno sredstvo je korišteno?

Analiza odluke kadije

- Zimija Jelenče, sin Ivankov, i njegov sin Vučeta, pred časnim šerijatskim sudom, u prisutnosti zimije Stipana, sina Pavla, očitovali su ovo:
- „Prije izvjesnog vremena nestao je jedan naš vo, čije su noge i rogovi bili tanki, a glava šarena. Sad smo ga, međutim, našli među stokom spomenutog Stipana. Zahtijevam da se po šerijatu ispita i da se naredi da mi se vrati.“
- Poslije saslušanja i poricanja, i nakon što su zatraženi svjedoci, Mehmed, sin Abdulaha, i Grgur, Sin Vida, pred šerijatskim sudom izjavili su ovo:
- Istina je da je spomenuti vo, koji ima navedena svojstva, vlasništvo spomenutog Jelenčeta. Mi o tome svjedočimo i to nam je poznato.

Analiza odluke kadije

- Šta je specifično u vezi sa strankama ovog spora?
- Kratko prokomentarišite nadležnost kadije u odnosu na stranke!
- O kakvom sporu se radi?

Analiza odluke kadije

- Zimijka Jerina, nastanjena u Čapljini, pred sudom, u prisutnosti nosioca ovog dokumenta, Omera, sina Hasana, koji je nastanjen u selu Vihovićima, dala je ovu izjavu:
- „Prije izvjesnog vremena zaklan je moj sin zimija Juraj, noću, u mojoj kući. Sumnjam na spomenutog Omera da ga je on zaklao. Zahtijevam da se sasluša po šerijatu i da se pravda zadovolji.“
- Prilikom saslušanja Omer je izjavio:
„Ne dao bog, to je kleveta. Nisam ni pojma imao o tome kad me vojvoda uhvatio i poslije velikog mučenja poslao hercegovačkom valiji Jusuf-paši. Ja sam nedužno bio zlostavljan.“

Analiza odluke kadije

- Tužba je saslušana u prisutnosti valije, a kad je zatražen dokaz koji bi odgovarao navodima spomenute Jerine, ona nije mogla da dokaže navode tužbe, te je izdata šerijatska presuda kojom se Omer oslobađa optužbe.
- Šuhud-ul-hal:
- Oruč Sofi, Ahmed-beg đundi, Omer-beg Hizr i drugi
- O kakvom sporu je riječ?
- Na kome je teret dokazivanja?
- Koje pravo primjenjuje kadija?

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

HVALA NA PAŽNJI!